چونغر

سلیمان لایق

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علومو اکاډیمي

د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه
دوهم چاپ
۱۳٦۱

ناپایه چونغر

انسان دڅه لپاره د طبیعت په پېچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دڅه شي په لټه کې دی او ولې له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لاس نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پېروونو دسترې هستي او تر هغو د راچاپېر شوي ماحول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پرمخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لاسم نه پې پوهېږو کمال او جمال ورکړي .

د کوچني انسان منډې او هلې ځلې د ستري هستۍ د رشد او تکامل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی . سړی نشي دربدلای او طبیعت نشي دربدلای .

د انسان تکل او تفکر ، دهغه منډه او چیغه دستر او نا پایه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده . دی ځان دهستوونکې په مقام کې ویني ، نګېري په ځان کې نه ځایېږي او لکه طبیعت نا پایه دی ، رنګونه او عطرونه ، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجزاوو کې څپې وهي ، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېږي ، خو واقعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نلري .هیڅ برېښنا ، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي ، یوا ځې خپله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جریان مومي .

د یوه کوچني اور اورکي چونجې دوزرونو رڼا او د ګل پر پاڼه دیوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري . بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر نا پایه واټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي .

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ ګرو جلوو را پیدا کړې ده ، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تما مېدونکي ترکیب او تجزیې د بهیر دپر له پسې څپو د لایتناهي څاڅکو یو واحد فرد دی . داسي فرد چې کله لکه اوښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګینه غېږ کې رغړي .

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه ، لکه انسان نا پایه دی . هغه به تر کلونو کلونو زموږ دشپې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي .

سلیمان لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

د زړه آواز

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عـــــدنه
چې نا رام شم ته مې ویاړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــگو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دگلانـــــو پا لنګ لگي
که هر څومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سیندو کې ، په رغو کې
په هر گام کې دي د ژوند سندره پلنه
هره تیږه دې له شـور او زوره ډکه
د فـــــرنګ د یرغـــــلو دندان شکنه
ستـا په پښو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زمـــــا ښـــــکلی وطنه ، زما تنه !!!

د پښتو کوره

اې د اشیا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کــوره
مینه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سیندونو او درو کــوره
ستا په طبیعت کې ، طبیعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورینو توفانو کـوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روایـــاتو، مذهبو او ترانـــو کوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنیت دې يې ، کعبه دهر افغــــان دې يې !

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمانو سره راوزه
له علم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له ګوټ دا نزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژوند د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېدو بيا زمانې درته در کړی
ميدان د امتحان ته له جلوو سره راوزه

غوږونه له زړو زړو خبرو ستړي شوي
له نويو مضمونو او ترانو سره راوزه

ددې ښکلي وطن د نيمګړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفا او نهضتو سره راوزه

اې ځوانه اې افغانه اې د عصر راز داره
له بشپړ حرارت او له لمبو سره راوزه

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بیا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سیـــل را روان شوی
پرې ډوبیـــږي وطني پرنـــګیان ورو ورو
د ژونـــــد باد له ابا سینه راخوځیـــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بیـــا په زړه د هنـــدو کش کې اور بلیږي
ترې تاویـــږي د وطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهیـــــږم زمانه په څه تدبیـــــر ده
چې را باسي له رمې نه لیـــوان ورو ورو
له نـــاوې د آبا سیـــن تر آمـــو سینه
را غوړیـــږي زما د هیلو ګـــلان ورو ورو
دا ویـــران ویجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښــکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه د وصـــال له میو مست دی
چې ځوځیږي د ملـــګرو کاروان ورو ورو
د «لایق» د سینې تـــاو به بهـــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

د خولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه که څه يمه د غرونو ځېږ افغان
يو ځل دومره مهلت را کړه چې اوبه کړم
ستا د شونډو په شربت تږی ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بيابان
که لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوېشته يې د ميني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوی په دا شان
هره تيږه د وطن بچو ته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشک د فردوس شي
که پې سم شي د خولو گرم باران

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېـــــدیاوو کې بلېـږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــاټولو قافـــلې دي راروانې
که د سرو میـــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــوتونه، آرزو گـــانې
په رگـــو د بزگـــــرانو کې نڅیږي
څوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمـــــــو له ارمانو ســره سمېږي
زمـــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـد زړگی که چوي که ویلیږي
چې په سر کې یې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي ، نه رغېږي
پسرلی به نــوي زېـري راوړي
چې د فکــــــر مسیحا پکې خوځېږي

دپنجشېرباز

خــــومره زړوردی دا دغــــرونو د پنجشېرباز
زړه له زمــــري باسي په منــــګولو دا سرتېرباز
ما دخنــــج[1] د پا سه په ډبــــروکې ليد لی دی
يوه رپ کې د ستــــرګو، له نطره شي بيا تېرباز
زوريې دسېلاب ، منډه بربښنا ، حمله يې تندرده
سترمظهــــر دخلکــــو دقدرت دی دغه هېرباز
ژرنده دآسمان يې که د سرپه کــــاسه وګرزي
تيټ به نشي چــــاته دا مغــــرورد غه دلېرباز

---

١ ــ په پنجشېر کې يوه دره ده .

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېـــږم اور دی، که جنـــون، که ا نقــلاب
اوري له قلــــمه مې دردونه په خبـــــــرو کې
ووايه ناصحه څنـــــګه بند کــــړم دا حساب
ورانه ميخـــانه کـــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســـــاقي او نه خــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مـــــلګري نه ربا ب
نه هغه صــــــوفي شته چې صفا د بايزيـــــد لري
نه هغه شيطـــــان شته چې آدم يې که خــراب
لارې د مسجـــــد او ميخـــــانې دواړه تړلې دي
نشته دی توفيـــــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې يو شين ډکـــــی د ګيـــا وينم
نه په دې بستان کې يو بلبـــــــل او يا ګـــــلاب
زړونه يا سينې دي د حرمـــــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وريت شوي يا کباب

پښتون زلمی ته

ګرزه مـــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــار دي شم زلميه له پښتـــــو سره
زړه د دښمنــــــانو دي لـــړزانده وي
ستـــــا د شجاعت له زلـــزلو سره
خـــــاوره د وطن بې ميـــو مسته ده
ستـــــا داحساساتو له څپـــو سره
زما قـــــلم او ژبه دتر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر ګې درته کېږدمه
زړه ســـره، له سر او له لېمــــو سره
فخر کوه خــــانده چې در جار شمه
داوطن د تــــادی لوړو غـــــرو سره
ګرمه کړه ګــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بڅـــــــر کې له لمبـــو سره
باز که ستـــا په کور بې ځايه والوزي
وبه سوځي ځـــــــاله له بچــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جـــــار دي شم زلميه ، له پښتـــو سره

زړورزړه

که لایق د خپل هیواد وفادار نه وای
هسي رنگه به هېر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لارنه تلای
هر طرف به پې د تورو گــوزار نه وای

که مې غبږ د خلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپـــا و به آزار نه وای

شــاعری ته به مې لاس نه و ور وړی
که مې قــا م سره د زړه اختیار نه وای

زمـــانې که زما درد وای ازمــویلی
هسي رنگه به ساکت او کـــرار نه وای

ما به څله زړه نیوو د اور لمبـــــو ته
که له ژوند سره مې خیال د قمار نه وای

قافله

بې مطلبه بې مطـــــلوبه هره خوا وهي گــــــامونه
نه پوهېږم کـــــــوم پلوځي دا زمـــوږه کاروانونه

په دې گڼې قافــــــلې کې نه مجنون شته نه لیلا شته
چاته یوسو ارمــــــانونه ، چاته وژاړو غمـــــــونه

په دردو یـــــــو اخته شوي ، نه طبیب شته نه دوا شته
څه بې ځــا یه کېږي لي دازمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای یو ځای شوی له دې ورانې قافلې زه
یا بدله وای دا ځمـــــکه او یا نوروای دا کـــــلونه

ویښ به نشي دغه قـــــوم که نغمه شم سر تر پـــا یه
که رباب غونـــــــدې گویا شي د لایق د زړه تـارونه

د خلکو بيرغ

د فکر په تالـــــونو کې زنگيـــــږمه زنگېږم
دغم په دريابـــــونو کې غرقيـــږمه غرقېږم
چې وينــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښــکو کې مې پرېږدې چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم يم د درخو په لـــور بې واکه بې اختياره
روان يم په دې هيـــــله چې رسيـــږمه رسېږم
دقوم په دماغ کې چې کـــوم نوی توفان راشي
د شعر په جـــــامه کې زه نخيـــــږمه نخېږم
د خـــــلکو دقدرت په لاس لوېد لی يو بيرغ يم
د دوی په احساساتـــــو کې رپيـــــږمه رپېږم
زه څه يم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بيايي
د دوی ترارادې لانـــــدې خوځېږمه خوځېږم

دعصرساز

بیا ساقي راغلی ترخــــو میو ته بلل کوي
اوریې په پیــالو کې اچولی ازمویل کوي

سازنن بل آواز، بله نغمه، بله مــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقــونو سمــــول کوي

فصل د گلونو د اشیا په لــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهــد ریایي شو د زهــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بیا په رگــو د کائناتو کې
ورو ورو لگیا شوی د اسرارو لټول کوي

هیلې د وطن د ولسونو زمـــا په شعر کې
نویو ارمانو ته د فـــــکرونو اړول کوي

ګیله منه مینه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړي
چا ته ګیـــــله چـــاته ژړا وکړم

پخچـــــله سهو نه پوهیـــږمه زه
د کـــــومې عفوې تمنـــــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه راکــوي
چـــا ته شـــکوه ددې بــــلا وکړم

لېـــونی زړه مې نه صبرېږي وروړو
چــــا سره کېنمه ســـــلا وکړم

رقیب زمـــــا د عمر غم خــوړلی
ژړا د نن که د سبـــــا وکـــــړم

اشنـــا بیلیـــږي، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنـــــا وکړم

په دې بې درده دنیـــا ګی کې ربه
له چـــــا نه هیله د وفـــــا وکړم

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمــــانې ته چې ځنډېږي
د زمـــــان قـــــافله درومي نه دربېږي
څو چې ستــــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمــــــر څه بــــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خــــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پــــــانو کې نخښېږي
خوبان خوشي خپــل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په يوه سبـــــــلی رژېږي
هغه لوښی چې کــلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــابه د هغه په لاس متېـــــــږي
ساقي راکـــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهېـــــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکــــــردې او جفــــا ګانې
تش په ميـــــــو عــــــلا جېږي او هېــــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مـــــــــا لره تنګه کېــــــــږي

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنــــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپبو د تېـــرېدو په هنــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوي انـــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستر ګو
د بريښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

عاشقانه تپوس

ما ويل په ښېښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ويل آگا يم په دې در بدرو زه
ما ويل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ويل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ويل درست عمر مې په داد او فرياد تېر شو
دې ويل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سينه دې دوه کوترې دې رپېږي
پرې مې ږده چې لوبم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې يې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ويل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ويل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقيبانو را تريخ کړی زما کام دی
دې ويل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ويل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ويل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملايان زموږ په مينه خبر شوي
ما ويل خبر يم په دې بې خبرو زه
دې ويل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ويل چې خير دی د غرو کمرو زه

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــلا د چاپښو ته غــــــوړولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغـلې دي

بېـــګا خوب کې بې سببه، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه ګیـلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ یې تشوی یې
که څه شته دي په دنیــــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــــولې د ګــــــــــلانو پر اغزیو
پتنګ وویل په اور کې: دا اولې مرحـــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه، ژوندی اوسه
هر مشـــــکل دې لذتونه، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره شپه کې
ټکـــــرونه، تندرونه، محشرونه، زلـــــــزلې دي

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره، بیـــــادې څه دام غوړولی
بیا دې کوم یو ایسار کړی، بیـــــادې کوم یو کړولی
بیـــــا په زړه کې چاته گوا ښې، بیــادننه چاته اېښې
بیـــــادې څوک په ننبه کړی، بیادې کوم یو نړولی
ته په خودیې که بې خودیې، داپه څه شي لوبې کاندې
دغـــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــرې ننبې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له گېــډې څه وربا سه
دا بنیـــــاد دپښتنو دی، ډېرمنــــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپـــــــل فکر مه تینگېږه
زمانه لـــــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کـــاره تللی

اې هيلو!

لرې شې اې هيـــــلو له مـــالرې شې
وتښتې، پردۍ شې، مـــــروري شې

مه ژاړې زمــــــا په دردو مه ژاړې
اې زمـا غريب سترگــــو ډبرې شې

او ښـــکو زما له ستر گو څخه والوزې
غـاړو کې دنورو مرغــــــلرې شې

اې زما دژونــــد ترخو ترخو غمـــو
و خوځې شعرونه شې، خبـــرې شې

اې دخـــــلكو هيـلو زما په شعر کې
پورته شې آسمـــان ته لرو برې شې

تندر شې، برېښنا شې ، سېلاوونه شې
تورې تورې وربځې شې ، څپرې شې

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــونو کې گـــډ پرې بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خـــرا بي کوي

هيله لېـــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبــــرې مې پېښې د شــــرا بي کوي

سامې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــد نارامه کړې ده پېښې دربـــابي کوي

وســوله سينه مې د دردونوله گـــرمۍ ځخه
لارترې ورکه شوې سوځـــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمـــرا شوی ادعـــا د نوا بي کوي

زه لايق د هسې بدبختـــۍ او جفـــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتـــلی خـــرا بي کوي

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د اشنا راولي

د پرواني تـــرا يرو و گـــــرزمه
چې بـــوی دميني او وفـا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونيو کتو
مستان بې ميـــو په نخـــا راولي

دميخـــانې داننـــــي دودونه
زلمـــــوته هيله دسبا راولي

نوي خيـــالونه هديرې ته زموږ
دژوند لپـــــاره مسيحا راولي

دعاشقـــانو ژړې او مات رنگونه
فرعــــون دميني ته موسا راولي

لا يق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

زهد شکن ښا یست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېـــد لې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د سترګو په ګردش کې
چې یـــــا ران یې نېشه کړي بې د میــــو له پیالې دي

ستا د سرو سترګـــــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که یاقوت دي، که سکـروټې که لمبې دي

هر ښایست چې تجلی کړي زما په شعر او اندېښنو کې
ستا د تیــــو یا د سترګــــو یا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زاهد یې په ملامات که
کړنګـــولي یې جامونه ، ننګــــولې میخـــانې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم، څه به هیله د جنت کړم
ښه پوهېږم ستا په عشق کې تورې شویې خاتمې دي

لایق دومــــــره ساده ندی چې دوصـــــل تمه دار شي
ستا دغېـــــړي په ارمان کې ډکې شوې هـدیرې دي

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حـــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو ښخه رم کړي

د ملــــګرو خامي هیلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ یې په غنـــم کړي حرارت یې په شبنم کړي

زړه مې بس چې دیـــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه دچا په خندي خــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنـــــون پیغـــام رارسي
په آدم چې مینې وکـــړې هغه چارې په ما هم کړي

پریشان توفـــان خو ځېږي د درخـــو د ښو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

ګوشمالي د حـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه ګوتې د مطــــرب چې د رباب په زیرو بم کړي

ساقي مـــړ کړم حسرتونو ، خاورې شویو ارمانونو
یوه ترخه پیمانه را کړه ګوندې وي چې څه مې تم کړي

دګلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خـــوبونو کې
بيا دجنت حورې راته نا څې په جـــــامونو کې

زه د ســـــکند ر دآيينې څه ګـــــدا نه يمه
زه هر څه ليدا ی شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مې پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيــــال چې را سره شي د نېشې په جنتونو کې

کله چې د يـــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په ګــلونو کې را اوړم په ګـــلونو کې

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمــــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هــــــر یو ګل ته چې د مینې مــــوسکا وکړم
لاغــوټی وي چې د بل سړي حــــرم شي

عشق د هـــــر عشرت پرسته مقــام نه دی
عــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تــم شي

زه د هجـــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکـــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مــــخ د مصیبت له مـــا نه واوړي
نه به جنـــګ له خپل تقدیره زما کم شي

جګي جګي ســـا قي را د اور جامــــو نه
ګونـــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

اندېښنې

يا زما ستــــرګي ښـــــکلا نه پېژني
يا په دې عصـــــر کې ښـــــکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کږنګوي
خـــو د يارانو اشتــــــها نشته

پدې سږو سږو ذوقـــــو کې مګر
څاڅــــــکی دمينې او وفـــا نشته

يــــوائې پــــــاتې يم ژړا رائې
په دغـــــو خـــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېــــکو کې زنـګنې شولې
توان د جهـــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکـــــاره حريفانو کې هېڅ
فـــــکر د ژوند او د بقـــــا نشته

په دغـــــو سوځنده لمبـــو کې ربه
يوه ګــــــوشه د انـــــزوا نشته

گیله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تـــــا ښایست هم څه بقـــا نلري

د پېغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا یوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمــــــر مهلت د نن سبــــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غـــــم چینې بله متـــــــا نلري

لیـــــونی زړه مې وایه چـا ته بوزم
هغه بل لـــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پیـــــا له ډکه شوله
د تا عـــــــذرونه انتهـــــا نلري

د دردونو یار

آشنا ساقي شه چې خمــار لرمه
د زړه په سر د غم غبـــار لرمه

ما ته د حـــزم نصیحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمـار لرمه

له اوره ډکې کړه پیـــالې د میو
چې نن دســـولو انتظـار لرمه

له وښیـــــارانو تښتېدلی یمه
له لېـــونیو سرو کــــار لرمه

ملا که ویاړي د جنت په حورو
زه د دردونو افتخــــــار لرمه

لکه ډېـوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکــو خیـــالونو سره
د ګل په پـــاڼو کې مــزار لرمه

مروره زړه

زړه مې ويلي کېږي له کــوگله ځي
نور دژونـــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختيـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســـــوم د دردو له انتظار څخه
ميـــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــگه تر مــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلگرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـابله ځي

ځان له جهان

په زمـــا زړه دې ښه پوهېـــږمه زه
بیـــا دې په دام کې نه بندېـــږمه زه

یو ځـــل چې والوتلـــم والوتمه
بیـــا دې پـه لـــوبه نه غولېږمه زه

په تزویرو دې را ستـــون کړې ومه
اوس په ځنځیـــر کې نه تمبېـــږمه زه

بیـــا په خـــوږو کې زهـــر مه را کوه
اوس وښیـــار شوی یم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځـــان لره جهـــان لټوم
ستـــا په جهـــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصویر وخوځي
د غـــم په اور کې به یې سیـــزمه زه

تېروتلی عشق

ډېر کـــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ښښنـــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمــــــا گنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــــدا شوی یم

بې تو دوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدير ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حريفـــان په چيغو چيغو تظـاهر کړي
ساقي خا نـدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مينې مستي نه وي
په تش ميـــو نه گرمېـــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پيمانه دې ېږته واخله
زه گـــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لري به يوه ځـــانته ډېـوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ويـــلي کېـــږم
گونـــدې وي چې په گوشه دانزوا کې
يوې پاکې تمنـــا ته وخنـــــدېږم

لنډ ژوند

که لـــــو گی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جــلاد

دا چې یار ما د هر گــــــل عندلیب بولي
د غمـــــــا ز په خوله يې کـــــړی استناد

دا سنــــــد زما د وفـــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کــــوم فــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبــــول غوږ ته به څنـــــګه رسي داد؟

په ناکـــــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمــــــــر شو بربـــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مګــر آزاد

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
ګوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبیخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
ګوره چې د مینې په تړون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لرې که
ګوره د اتوم په سره لړمــون کې به لا څه وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
ګوره چپاوونو د ګـــــردون کې به لا څه وي؟

دا کوچني ځاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وريځه له آسمان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجونو دتوفان سره

ولي دا مجبور بشر ناري دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمړوند له امتحان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمونو غولولی يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ما شوم ډومبسکی په وهمونو کې اسیر ندی
دا بخرکی وريځه سپکه نده له آسمان سره

دې وړوته گوره په واړه نظر ونه گورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفان سره

دا وړې قطرې به عالمونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميل دمکان او دزمان سره

مه اخله نظر بلند نظره له دې تيتو نه
سپک به دې شي وزن د جگوالي له ميلان سره

د قافلو هادی

باز دهنـــــدو کش يمه اتل دلــــوړو غرو يمه
ننـــګ يمه، غيـــرت يمه، بخرکی د پښتو يمه

رپېدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوريمه، توفــــان يم، محـــــرک د زلزلو يمه

ولس لرم، وطــن لرم، ماضي او مستقبـــل لرم
بهنده تاريـــــخ يم، مــــؤلد د حــــا دثو يمه

لاس د تجــــاوز ته د هيـواد په هره پيڅه کې
تنـــدريم، سيـلاب يمه، بريښنــا د آسمانو يمه

تــــوره دغضب يم دښمني د د ښمنــــــانو ته
خپـــــلو سره خپل يمه شـــــکره د شودو يمه

څوک يمه؟ سپايي د آزادئ او افتخـــا ر يمه
زوی د لـــوی افغان او قهرمان د معرکو يمه

نوي ژونـــد ته لارکـــوم له نويو ارمانو سره
ځوان يمه، افغان يمه، هادي د قافـــلو يمه

ځوانانوته

په دې بــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه يو بـــــوټی د ګيـــا شته نه د ګـــل

نه دژوند سنـــــدره خپــــژي له رباېه
نه دچـــا په چـــاخنـــــدا شته نه ژړل

په ترميــــم د دغې وراني ميخـانې کې
لاس مات شوی د تاريـــــخ او تحــول

ساقي مـــــالره يو هسي مې تيــــار که
چې پې هېــر کړم که تېرل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وينو روغ وي
هلته نه شـــايي مستي او نه خنـــــدل

ګــــلان ندي دغه وينې د باغــوان دي
چه هر لـــوری ترېنه خپــژي جل او بل

د بلبـــل د طبعې ساز کــــله منی شي
په دې جـــاله دفســاد کې اوسېـــدل

هره ورځ کــــام ته راځرمه تبــاهي ده
يا زنـــدان دی، يا ځنځيــردی، يا تېرل

دغه زوړ زور چې وطن يې ويران کړی
دا د ځـــوان نسل طــاعون او يا اجل

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي داولس په چـــل او ول

څــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن کـــور د استبـداد دی یا غوجل

دوطن ځـوانان به هېڅکله ښاد نشي
څـــو ونه مني په وينـــو لمبېـــدل

توفاني ژوند

لېونی کړمه ارمانو ارمانو
ځان غولوم په ترانو ترانو
د ښکلي عرقوم په پيمانو پيمانو
رقيب ظالم او زورور دی ځکه
يار لټوم په بهانو بهانو
د محتسب او د ملا له وېرې
شپې تېروم په ويرانو ويرانو
اې دقوت مغروره مه سپکوه
رندان په څيري گرېوانو گرېوانو
يارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لکه څپې د توفانو توفانو
يارانو مړ شوم د مستۍ له زوره
ما گرزوي په ميخانو ميخانو

د عصر لورته

ستا په هره کــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبيره شوو شعـــرونه
ځـــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نيـــاز دی

نه دې زلفې په مـــلا زانگې تر ورنو او زنـــگنونو
نه دې ستر گې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېـــروته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجـــام دی، نه ده هسې وړ آغاز دی

اې دنوي عصــــر لورې ، چې ســاده يې سر تر پايه
په دې واړه سادگۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بیا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
ځکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نویو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوږ،ونه شوو
ته چې د دردونو امتیاز کوې

ستا لپاره ...

زه چې تل د ژوند ترخو غمونو ژړولی یم
زه چې ناکامیو بدمرغیو کړولی یم

زه چې خپلو هیلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه یتیم غونډې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامرد د جفا غشو ته تړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجماني کوم
زه چې هر محروم خپلو دردو ته غبرولی یم

زه چې د قام فقرا و ناپوهي د سپېلني په شان
هره ورځ په تېغنه دتورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ باندې لوېدلی درېدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مینه کې زغملي دي
اې گرانه هیواده! ستا لپاره مې منلي دي

د مینې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ویلای شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري یې را نصیب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حیران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مینې په ژړا یې آموخته کړم
ما اخیستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې یار له درانه خوبه را بیدار کړي
مالېږلی د سپېدو په لاس پیغام خپل

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربدلای
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
ګونګ وای له حیرته لکه پاڼه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وېښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لېږ څه خو ځېدلای ، کړېدلای ، چغېدلای

پښتانه

زنداني آشنا ته [1]

بوى دكباب جګ دى له ګوګله ديارانو
بيا چېرې چا زړه اېښى په اور د انقلاب
خوځي داجمل په زولنو كې د غيرت چيغه
عقل د پښتون ته ور كوي نوى شتاب
زوى د آزادۍ دانقلاب دمور په تي پورې
لولي په خاپوړو كې د سرو وينو كتاب
اېل به زمانه شي خامخا همدغه طفل ته
رسي به دا طفل مرحلې ته د شباب
دواړه دښمنان دي پاكستان دى كه فرنګ
توره خوشې نكړې چې څوپاك نشي حساب
خلاص به ترېنه نشې اې پښتونه په زاريو كې
ګرزي په خاشاكو كله مخه د سېلاب
سر د استعمار د مار پخوا تر چيچو وځپه
وخوځه لاوخت شته خپل سنګر كه انتخاب
ګڼې زلزلې كړه ددښمن په زندانونو كې
كوز كړه دغاصب زړه ته د تورې اضطراب
جاردې شم، صدقه دې شم، قربان دې شم
پام كړه خوشې نكړې سره كړۍ د انقلاب

1 ــ دا شعر هغه وخت ويل شوى چې د پاكستان حكومت د پښتنو د سياسي مشرانو د عمومي ګرفتارۍ حكم وكړ.

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
ستړی ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې دردمن شي خو نارې به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د ميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تاته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب کې بيهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ويده پښتونه

په زولنو کې به حیات څه وي
د اسیر قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د دا سي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آیا پو هیږې دوطن بچیه
چې په پرده کې به نیات څه وي

له زماني سره يوځاى

تګ چې له شتـــاب دزمـــانې سره همـــراز نه وي
ژوندکې چې دردونه نه وي، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې ميـــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفـــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننـــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته دکـــړيو مــــاتول څه دي
عقل او تدبيـــــر ته دکامـــونو خوځـول څه دي
خلـــــکو ولسونوته دغـــــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان دافتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غيرت دې وي، دتورو يادګار دې وي

اې ګــــــرانه پښتونه چې مــا ضي او مستقبل لرې
بهنــــده تاريـــــخ سره نړۍ ته راوتــــل لرې
پام کــــوه بيدار شه چې په مخ کې لا مــــزل لرې
حق ثابتـــــول لرې، دتورو خـــــوځول لرې
ستــــا ژبه، تاريخ او بېل هيــواد واقعيت لري
ستـــــا ادب او دود ځــانته وجوداو حريت لري

ته څنــګه زغمای شې چې مـریی شې له پښتو سره
خـــرڅ شې له ولس او له تاریـــخ او له زانـګو سره
بېـــله خپـــله لار کړې له پلـــرو او له نیـــکو سره
نه نه، داسې نـــدی، ته پښتـــون یې له پښتـو سره
ستا په غـــرو کې نغښتې زمـــانې غځ قوتونه دي
ستا له خمبـــرې سره اخشلي توفـــــا نونه دي

پام کــــوه زلمیه چې نړۍ په خو ځیـــــدلو ده
لر اوبر کـــــړۍ دغـــــلامۍ په ماتېـــدلو ده
عقـــل دانسان ته زمـــــا نه په رپېـــدلو ده
نور دآزادۍ نه بنـــــــدګي په کېـــــدلو ده
ته داستعمـــــار پاړو ګـــرانو غولـــولی یې
واک یې درنه وړی په نطفه کې یې وژلــــــی یې

د آزادۍ وږمه

شپه د خپـــلواکۍ وه په چمن کې نخښــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ړنگېـــد مه زه
لاس مې لگـــــــولي وو د ستـــورو په زري ځنځو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ورختمه زه
غــــلی مې نظر د ټېې شوي پښتـــون لور ته ، ته
پټ د زړه دننه ، پخپـــــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـورځو ته نوی ساز راته
شپې سره سړې وږمې راوړی بـوی د وینــــو و
روح دابا سين څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېــد ل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته دا جمــــل له زړه نه هسې يــــو آواز راته :

اې د آرزو گــــانو ، اميـــدونو او اسرو ربه !
وسپـــړه او وسپړه ، زمــــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو گی مې که
وسومه او وسومه ، زمــــــا اورونه وسپـــــړه
ليک بندي ، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـــخ بندونه وشيړه

ځوان يم هوشېـږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خــو مشعل د آزادي مې که
شور راکه، وفا راکه، مستي راکه، گـــرمي راکه
سېل د آزادي مې که، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد راکه ژونـدی جـــا وداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسړيتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ا ېشي په رگـــــو کې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مڼ مې په ځنځيــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېـــدی نشم
مات کــــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــگي تمېـــدی نشم

د آزادۍ شپېلۍ

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما د ترانو ژبې
اې د رټل شويو، ځپل شويو او سپېلو ژبې
اې د کاروانيانو، لېر بنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپو کې دچوپيا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونکې د بې تعبيره ارمانو ژبې
اې د بې پناهو يتيمانو د سلګو ژبې
نن د خدای لپاره زما د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو ترانو ترجماني وکړه

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما دردونه ووايه
ووايه چې سوځم دا رسوا دردونه ووايه
وې ښيه هغو ته چې آرزو لري احساس لري
يو يې سه افشايې کړه دا پټ رازونه ووايه
سوځي مې رګونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګين سازونه ووايه
ور دې کړه نغمو ته بيا رنګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بيا خوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هلوونه يو علاج زما د دردو وکه
يو ښکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فريادو سره ملګرې کړه نغمه خپله
ويښ که دغه خلک يو تدبير د پښتنو وکه

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملــگرى شه مـــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتيري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پر پړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زمـــا دردونه زمـــا له بلنده لمبو سره
زمـــا له تندريزو خوځوونـــــکو ترانو سره
وې غـــږوه ، وې رپــوه،وې خوځــوه، وې لــوله
زما له خـــون شريکـــو خپلو ورونو پښتنو سره
زما له گـــرېوان څيرو، پښو لـوڅو بوټينو سره
زمـــا له بې پنـــاهو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قـــام له دې غـــرو رغونو پا څـوه
يو ځل داويده زمـــرى له دې خـوبونو پا څوه

خوب نه که راويښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړزند به په وينـــو کې واټـــونه او ښـــارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقـــلاب کې ځنځيـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــلاوونه شي
غـږ د آزادۍ به توفـــانونه تنــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غيــــرتمنـــوته له سر سره
سر غـــوڅ شوى ښه دى نه دنورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمـــا د دردونو ويلي شوي تعبيـــرونه دي

زه پښتــون يم او ښــكې مې د يأ س د ژړا ندي
دا زمـــا له احسا سه را وتلي پيغـــــا مونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر كشه توفـــــا نونه دي
ډوب به كړي دښمن دا نافرمانه سېـلا وونه دي
سم به كــړم دا سېـــل د دښمن دا ستعما ر په كور
يعنې د غـــا صب د د بد بې او اقتـــدار په كور

درد زمـــا، آرزو زمـــا، ا سره زمـا، ارمان زمـا
دا ښــــكلې جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـا، وفا زمـا، اولاد زمـا، بنيـا د زمـا
وا ړه دې قـــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هــر داغ دسينې به مې د گــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغــم نړۍ به شي جنت زمـــا بستـــا ن زمـا
چېــرې كه برېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېـــرې كه پښتـــون دا ستعما ر په وينــو ولمبل

يو سه زما سنـــد رې دپښتون د ا نقـــلاب پلو
اې خــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــرا ب پلو
زه له دې بې خــونده عافيته بېـــزار شوی يم
بو مې زه دتنـــد ر، دتوفـــا ن او د سېـــلاب پلو
ډال مې كه، خنجر مې كه،سنگر د معر كو مې كه
رب د پـــــا ره بو مې زه دوينـــو د تا لا ب پلو
ژرنده د آسمــــا ن مې كه د سر په كاسه و گرزي
زه به گـــام اوچت كړم د ميـدا ن دامتحـا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مـــــرمه له پښتو سره
يا به آزاد ژونـــد كــــوم له ټولـــو پښتنو سره

د آزادۍ لار

ستـــــر گې بيا يېتا به شوې تمـــــــا شو ته
قلـــــم بيا ځغـــــــلي له شـــوقه ترانو ته

بيـــــا په شونډو رابهېږي مـــــو ج د مينې
بيـــــا مې زړه لـــــکه ما شوم ژاړي ليدوته

د چمن هـــــره گيـــــا تر گـــــل تازه ده
چې مـــخ ږدي د ښـــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بيـــــا دچادزلفـــو په دام کېووت
چې رپېـــــږي لـــــکه پانه ننــــدارو ته

سر بازي دعــــا شقي لومـــــــړی مزل دی
مټ مې ځـــــکه پاربدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــــــان ، کانې او پر ښې
په نڅـــــــا دي نويو نويو ارمـــــــا نو ته

د ځــــــوانانو په اسرو او امېـــــدو کې
سر جګ کړی زما شعـــــر اسمـــا نو ته

د هيـــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
که غوږ کېـــږدو ددې عصر زمـــزمو ته

د هيـــواد ځوانان دې هله افتخـار کړي
چې لار وبـــــا سي وحـــــــدت د ولسو ته

سر به څه کوې چې ننګ غيــرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خو ځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخــــــار دي
چې په مــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تـــورې ندي پاکېــدو او ځــــړېدو ته

زمـــانه په هر قـــدم امتحــان غواړي
لاره بـــاسي خونـــړيو زلــــزلو ته

آزادي د زړورو ملـــــک او مــــال دی
په زاريــو ورکـــــړه نشي ملتـــــو ته

نېــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېږدي دخوني زمــــري غاښو ته

د افغــان هيـــوا ده ټـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانيزه چې پـــرې دې وزو پښـــو ته

ستا تر هر بـــوټې به سل ځله قــــربان شو
څو چې وينه د پلـــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانيــــزو پيـــــاوړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محــــتاج شې قربـــــانيو د سرو ته

دغلیم ستر گې به وبا سو په گوتو
که کړې شي ستا دلوړو غرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمانجن دی ستا ځلانده ورځو شپو ته

په ډاگو به دې دگلو توفان جوړ کړو
په لېمو به لاره وکړو په مخ تلو ته

واړه یو یو، امتیاز راسره نشته
یو تر بله قربانېږو رسېدو ته

دافغان ولسه ورور اوسې تر تله
زیان دې مه رسه وحدت دوسو ته

لویه لوړه هندوکشه

لویه لـــوړه هنـــــدوکشه　　د شـــا هین او بـــــاز وطنه
د هیـــلمند او آمـــــو پلا ره　　د توفـــــان او سېـــل مینه
دا شیـــا د غـــــرونو تـــاجه　　د پښتـــون د قـــــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په ترو وریځې لړې راتاوېږي
یا د پښت دقام غیرت دی چې په تا با ندې غوړېږي

د هیـــلمند په غور ځنګو کې　　د آمـــو په توفـــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چیغو　　دا ټک په سېـــــلاوو کې
د مرغـاب دسین په موج کې　　د هــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاڼو پر ښو یا دا ستان یاترانې دي
یا د پکت د قام د تېرو په ویاړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي　　له غیـــــرته لیـــونی شم
ستـــــا د ترو له جنـــونه　　په غـرو ګـــرزم غرځنی شم
دغیـــرت لمبې راتـاو شي　　ستـــا په ښو کې سپیلنی شم

په تا ویاړو ، تا به ساتـــو د پښتـــون تېـر سنګـــره
د تاریخ دباغ ښایستـــه ، د دښمن مخ تـــه سپـره

ستا له شا او خــوا روان دي　　نهضتـــونه په ثڅپــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي　　ستـــــا په پښو او قــــد مو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه　　وينـــې ايشي په رگــــــو کې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه　　را روان کړه سېــــــلاوونه
په غږا کـــــــــــړه پښتنو ته　　د ژونـــــد نوي ربـــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه　　نوي نوي کتـــــــا بــــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــــون نوی شبا ب دی
په هر فکــــر او هــــــر نظـــر کې نوی نوی انقلا ب دی

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هرلورې
دګلو په ښپـــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښايست او دښکلا په فيض آباد کې
دستورو ، دآسمان او د پيروونو ننداره‌وه
د لعل او د لاجبر ، او د سروزرو په‌وطن کې
روانه يوه له سوز او درده ډکه ډرامــه وه
له موجــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبيعت او ښايسته آسمان د لاندې
په ساپه ، بې غباره ، جنتي غونډې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دګلونوپه‌غورځنګ کې
د مست او لېوني سين د موجونو په ګډا کې
د باد له ترانو سره چې ستاځی د پامېر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلې له هر لورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانو و
د واورو په اوبو کې يو جهان دخاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روان و

په هره ترانه کې چې کــــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږو خوږو نغمو کې تللی شان و
ویدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطــرې وې

له بلخه، له هـــــرې نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وړمو کې
ښایست و، پاکه مینه وه، وحدت د پرګنو و
تاریخ تنې پرانیستې د زمان پــــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوې د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
راغلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینو کې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وړمه، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پیغامو کې
له جرمه تر پامېره، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، د نوي ژوند نارې وې
د نــــوي یرغلـــونو د لامـــونو هنګامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

شيدا و، ما شو خپـــل و ، د ختټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په وياړنه د بابا عبـــــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتـــــونو يې ژړا کړه
له ستر گو يې داو ښکو سېلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومــــره خوندور وي
يا ښايي چې زمــوږه په دردو باندې خبر وي
يا دا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســــــــر بازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د گلونـــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنگ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

د وړکتوب ارمان

بېړۍ دژوندا نه مې د گرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنامې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او دعذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لـــــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزگر وای ، بې خبر وای ، پرا خې د ښتې مې کرلا ی
دغرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدوروای په غــــــرموکې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې گـــــرزولای
خو کا شکې دقلـــــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
دژوند دراز کتاب مې هــــر گز نه وای اړولا ی

شپېلۍ چې دشپانه دغرو په تړو کې غرېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نــــه راخېژي
کوچیان چې د کېږديو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

نا يا به هلكتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو كې چېرې گرزې څه شى غواړې
په هيرو زمانو كې په چا خاندې په چاوياړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په ستر گو كې مې گرزې كله خاندې كله ژاړې
ورو گامونه اخلې د تاريخ لمنه نغاړې

احساس مې غلى شوى د ما ښيو په اړخو كې
ايمان مې خيرن شوى په درواغو سلامو كې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوكيو په مېزو كې
پښتو مې وركه كړې په فاسدو طبقو كې
اورونه دې سوځل كړي په موټرو په قصرو كې
گران شوى ماته ژوند دى په دې خلكو په سړو كې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دگلو له وږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردى شوى د ښايست له پلټو نه
رټلى يم د ښكلي طبيعت له نندارو نه
شعور مې ستومان شوى د دې عصر له پېرو نه
خيال مې مرور دى له دې نويو شازلمو نه

چونغر

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شاعرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې دمکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د ولا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، دغوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوږيد لی دی . د لا يق د استو ګنې کلی «بالا دوري» دکرکر دغرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه دکور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څارل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې دژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دايرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې داغ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکي خوارق احساس کړل او

داسي په چونغر کې ویلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

ا مین « ا فغا نپور» چې له لایق او دده دآثارو له روح او جو هر سره تر هر چا ډېر بلد ا و محشور و، ویل به یې «...چو نغر دلایق د شا عرا نه الها مونو « طور» دی ، هغه د ارا دت له مخې، دخپلو شا عرا نه الها مونو لومړنی ا ثر ددغه ستا نه طورپه نامه، ونوما وه . » خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه یوا ځې ۸ ترا نې په لومړني دفتر کې چا پ شوې دي . له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸،۱۹ ، ۲۱،۲۲، ۲٦ او ۲۷ په « کیږدۍ» کې (چې دافغاني زلمیا نو په همت د با ندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوی وه) چا پ شوې وې .

لا یق وایي چې نا خپرې شوې ترا نې دده دنا خپرو شویو شعرونو له یوه بل دفتر «سپېدې » او له ځینو نا بشپړو دا ستا نونو او دده دیادداشتونو له ځیني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د گوند په مر کزي کمېټه کې خپل د فتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال دا پریل په پیښنو کې د کارمل دپلو یا نو له لورې چې د شما ل د أئتلاف په ننگه کې در بدلي وو ، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم . په هغوی کې دا سحق ننگیال یو اوږد شعر چې ما ته یې د نظر او سمونې لپاره سپا رلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه ، هم الونیا شو . لایق وا یي کېدای شي چې نوموړې ترا نې یا دهغوی یوه بر خه دده په نورو یادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته د احتیاطي کا پي گا نو په تو گه خوندي کړیي وې ، را پیدا شي، خو په داسي یو احتمال باندې ډاډه نه دی. دا وه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب یوه لنډه تو ضیح چې د لایق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي.نور نو دا تاسو او دا دچونغر ترانې :

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلاواخلم
ستا د چوپیا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ یې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نیاز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپیدا دردو سپړل غواړم
د یوه ځوان شپونکې له درو ي شخه
د سویو هیلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چیغو
د سحر ستورې ته پیغام لېږم
د ده په سپینو او زرې څڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

دتا په لوړو لوړو څوکو کې زه

د عشق او مینې ورک جهان لټوم
ستا په وریځو او په تا لنده کې
د ابدي ښا یست نشا ن لټو م

کله چه زما د ژوند ډیوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستایي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغــــر وایي

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره !
اې درنگينو خاطرو چونغره !
ستا هره تړه د تاريخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شازلميان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي ليلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرگو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼيو باندې
شگه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پيغلو به سومـــا څکله
اوس يا گيدړې يا لېوان گرزي

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا يي او یا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نـــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران گورم
د پسرلي په ا نتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو نارې غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداريې غواړي

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېریو آسماني چونغره!
زما د شعر په څپـــو څپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې ورېځي ستا له تړو څخه
را اوچتېږي قـــافلې تـــړي
سترگې زما د بدرگــــو لپاره
د مرغلـــــرو قـــا فلې تړي

د غوري سين چې نارې چيغي وهي
ستـــا د ستاینې تـــــرا نې وايي
د موج په ژبه د آمـــو سين ته
د تا لـــر غونې افســـانې وايي

ستا په سر ستورې سنر گکونه وهي
زه وايم ما ته څه پيغـــام را کوي
زما نا کامــــو آرزو گانـــو لـره
یو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســــره وغـــړېږه جاردې شمه
چې سخت يوا ځي او تنها يمه زه

د یوې تـــودې نارې په هیله هیله
یـــوه لمبــه د تمنــا یمه زه

ته خو لا ښه یې چې د کاڼي جوړ یې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د یوه شپون په پښه که ځوځ لاړ شي
لا یق یې دلتـــه بیا غمـــونه ګالي

څلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فان چې و خوځي خـــو لار باسي
چونغـــره څومـــره به‌مې زړه وا يه
يـــوې نا رې تـــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
را نه سرېږي يو څـــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګۍ د تو فان توان نلـــري
ددې سا تلو ته څـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېژم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســره
يو سوځـــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترګي او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــــوې

که ته د تېـــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

زما د شعـــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېرووو ته هسي لو گيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وريځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

گوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزگــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړاندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تــوفان نلري
ځيرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
ساړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سپې لۍ
په بوټينو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

چېري چې غر د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسبلـــو ځپلي

شپېږمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غېږ کې دې يوه ځاله را کړه
په لوړو ټوا او کمــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره يوه تا له را کړه

هلته به مينه او وروري شي پيدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تيږي او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو څوکو
زه به د زړ کــــو تــــرانې اورم
يا به ورځمــــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دستر ګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې ځېړې سيوري ته ځان رسوم

د چينې يخې او رنې اوبه بــــه
سوې کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســـــره شفق ســـره به رازوايم
يابه د دروې او شپېلۍ پـــه ژبـــه
قصـــه د زړه د ســــــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيچا د غـــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســـره

خپلو سپېځلو آرزو ګا نــــو ته به
بې خونده شوې شرمېدلی نه يم
دورور تر پېښو لاندې کوو سره به
لــوړو ځايـــو ته رسېدلی نه يم

اومه ترانه

اې د بادو او بارانو چونغره
اې د ږلیو او سېلو رانګو
اې د تاریخ د تاړاکو شهیده
د ویدو شویو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تړوته
لکه یتیم ماشوم ژړا راځي
په تورو شپوکې ستاله پرښو څخه
یوه آشنا غوندې نوا راځي

همدا نوا زما په مړوایروکې
یوه بې تعبیره شان غوغاخوروي
زما په ستړي او ستومانه زړه کې
یوه رنګینه تمنا خوځوي

ته څومره خوږ یې د پلرو وطنه
زما د خا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپیا نه پیدا
اې د الهام او ترانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سین په شا نې مې سفر کولای

په مينه مينه مې له هـــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د ځو دردونو د ويــــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځگروی راځي
چونغره ستا له شگو خاورو څخه
سړې سړې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښا يي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه او زمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کــوي
چې ده په مينــــــه دوطن وژلي

يا بـــــه د ژوند په بې ثبا ته دوره
اوس پس له مرگه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنگ
زړه بې هوس د څو ا مرونو لري

يا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

نوې څپه

با غوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

پيغام

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني ترانې هېرې
محو به شي گور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غړ.پړ.مه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او ناپوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولي زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

ننوزئ دشعر ابدي كورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

سوړ ژوند

کاشکې شرنګ د يوه رباب کې
يوه رنګينه ترانه وای
يا د يار د څنګ وړو ول کې
يوه مستــه شـانـڅپه وای
يا د ښکلو په محفل کې
سوځېدلای يوه ډيوه وای
کاشکې ستر ګو د يتيم کې
د سرور يو شغله وای
يا په زړه د يوه مايوس کې
يوه هيله يوه اسره وای
کاشکې درمند د ستم کې
بله شوې يوه لمبه وای
يا په سر د مستبد کې
ناسور شوې يوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوند بنديوان يم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځيرونه

تورو وريځو غوړولي
په دنيا باندې وزرونه

ته به وایې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
د ښادۍ طلايي ورو ته
بیالوېدلي ځنځیرونه
هدیروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېدیا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان یم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

د سليمان پسرلی

د سليمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وريځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني ميني اورونه خوځي

بيا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې سارا ته بوزي
خوب مې ليدلی غرځنی به شمه

بيا دوطن د د ښتو کانې بوټي
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاينات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پېکي د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ايښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې يې
د سارانۍ مينې داغونه ايښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بيا د لښتيو زېږ ګلان ښکاري

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکې ځپان ښکاري

سر را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې ترخې او به به څوک را کړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره د سارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوند کې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

ناكامه هيلې

اې زما ناكامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريي په بېديا كې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بدنام ته ،
بدمرغي چيچي غاښونه

اې زما زړه زړه لېونيه، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسي
يا دغسي
پاروي زما دردونه

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نیا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي يم
يا زه کباب يم دا کبابي د ه

خراب خراب يم
کباب کباب يم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب يم
عمر تېرېږي يارانو گورئ
پيالې کېږئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

رسوا مینه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپینه رڼا په‌لویو دښتو خوربده خوربده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د میو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځیرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه‌دنېشې له پیچ و تا به اوښتم اوښتم
دا دمچکوله ګرمیو تاوبده تاوبده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګیلاسونو سره
د وصل او مینې پر ښارونو چپاوونه وهل
حیا ویده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سینونو دګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږیو تږیو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
دزلمیتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچیرله
مینه رسوا شوه

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که دگلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
دعشاقو په سینو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نیسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پیاله کړه پورته چې مهلت کم دی

بیا به ځواني وي خو بهار به نه وي
یا به بهار وي دزړه یار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ښمن یمه او ویره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر یوه برېښناده برېښنا
یوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
یو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بیخوده په باده ښه ښکاري
یوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
ځو لېوني او ځو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې ځو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته ښېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سر گردان راپسې

د سالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مـــــوزيک غرېږي
د مـــــا شين تر دوړو لا ندې
د هيـــواد ا نسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقـــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوا ر شي
کار به وکـــــري ګلـو نه
سېل به ما رشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملـونه

علم او کار ســره يو شوي
ما توي دا سختې پـــر ښي
د سا لنګ له زړه نه با سي
د انسان د فکـــر کـــر ښي

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا:

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دګلو یوه وږمه ده
دجذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحال خټک:

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
تېښ یې مه بوله غورځنګ ورباندې مکړه
پس له مرګه هم دتورې تـــــرجمان دی

حمید ماشوخېل:

دپښتو د خــــــوږې ژبې یکه تاز دی
په ا یجاد درنګینیـــــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
دده شعر، شعـــــر مه بوله اعجازدی

سم تګ

په سفر کې له کاروانه سـره سم تګ
د پېـړۍ په مقتضا قـدم قـدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــربې کې دي ليدلي
د غـافل په درمانـــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خنداده
د برېښنا په شانې يوه خنـداکې تللي

د دنيا لار

چې دنيا ځي په هغه لار بـــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بيا په تېره څه حاصل چې پشيمـــان شې

هندوکش ته

هندوکشـه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشيا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کـــړی خـــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سوروردی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بڅر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چا ته اوښکه دشبنم، چا ته گوهـــــردی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نـــوی نسل او طبقـــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شــرافت او د وجدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
دبشر په عواطفـــو کې شيطان دی

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژونـــدون نښته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نښته
هـــره ورځ له بلې ورځې ســـړه کېږي
په سبا کې حـــرارت د پـــرون نښته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له ســـره هېـــر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
د توفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېـر شوې

...

خدا يه ماله د کلام زور او تأثيـــر را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښيارۍ له غمه را کړه
لېونی مې کړه ددې هنـر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نـــه وېرېږم
دلطیفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځوانې معرکې پهلوان نشم
ترابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــد دماتو او سپلیو سلسله ده
یا دخــو خندا ژړاوو قافله ده
یوه برېښنا د عدم په تورکوګل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غــرب سره یو بل ته اوښتلي
نه پـــوهېږم زمانې بیا څـــه کړلي
راته ښکاري دیاغي انسان له لاسه
دې دنیـا له تباهۍ ســــــره منلي

د پیسو مرض

هسې تللي یو دخپل ځان په غمو کې
د پیســـو په تموج او توفــــانو کې
که انفاس دمسیحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پیســـو کې

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له ستر گو مې بهېږي
زړه مې ويلي شو له ستر گو را تويېږي
که مې مړی يوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرگه به په خاورو کې نڅېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکايت کړي
لېونی وي چې د تېــرو حکايت کــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حـــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأ ثير دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې گير دی
خيالات او الهامات او زما فکـــر
يوه کړۍ د ستا دزلفــو دځنځير دی

ستانظر

بيا مې زړه دتا دزلفو په دام گيـــر شو
بيا مې خيال دتاپه حسن کې اسير شو
ستا نظر چې زندگي تـــرينه اوريږي
دلايق له سينې تېـــر شــو عالمگير شو

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه ا و بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـــه را بر سېر شي
ولي هيڅکله بـــه نشي چې لــــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېري

هغه وخت چې کام له خوبه را بيدار شي
د وطن غر او صحرا گل و گلــــزار شي
زما خاورو لـــــره راوړئ تا وده زېري
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هيواد نه وي
يا په مټ کې توان توفيق د جهـــاد نه وي
هسي زړه او مټ د گور چينجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســــا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بــــــدي پرې نږدم
څو يې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
ددنيا لــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نــه دی
چې دنـــورو له ويا لې څخـــه ويرېږي
او غــافل دخپل توفـان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن داستبداد او دستم وي
چې دخلکو د دردو رازونــه وايي
خدا يه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــور غم
میندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غـم
د زاړه نظام له ظلم او لـــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زمونږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سرهغــه دی چې په اور دانقـــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمـــــزدور او د بزگـــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددا رپه ســره تناب کې

نن او پرون

د نن اوښکې د سبا ورځې توفان دی
د نن طفل د را تلونکي پهلـوان دی
ددنیا په زور غـــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست او لیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهــــا ر يې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

دقربانۍ ځاى

په کوم ځاى کې چې دعلم ډېوه بل شي
يا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
دپتنګ په شانې ځان ترېنه قژبان کړه
چې سينا دې له ايرو څخه خجل شي

ځوان اوزوړ

ځوان هغه وي چې دځوان فکر خاوند وي
نه هغــــه چې د اوهامـو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند دنوي رنګ اونوي خوند وي

له ځوان څخه ګيله

ځوانه ډېر ډېر ګيله من يم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوندسندره نشته
کام ته نه شې پوهولاى سمه لاره

پا څېره زلميه

ستا په مخ باندې جهان ګل وګلزار دى
ستاپه مټ د ژونـــــدانه دار ومدار دى
دغفلت له خوبـــــه پا څېره زلميــــــه
چې جهــان دې دجلوې په انتظار دى

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پورته کېږي
ما ترې زر ځله قربان او صدقه کړې
چې دمرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موسا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او دزخمي د زړه دوا شه

دځوانې عقيدې پهلوان

نه په ځوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په موړ
چې د ځوانې عقيدې پهلوان ته وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که سوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمونو کباب نه شي
هغه تيره د سارا ده ، لړمون نه دی

رښتونی ځوان

ځوان هغــه دی چې فاتح له دنيا تېر شي
نه هغـــــه چې په دامونو کې چاپېر شي
چې کړه وړه يې يا د ګا رونه شي تاريخ ته
نه هغـــــــه چې له پېړيو ځخه هېر شي

اروپايي شاعران

اروپا يي شا عران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپا يي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپا يي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مګر د وخت تنګسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو ميا شتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپا يي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيا ر د لومړنۍ نمو نې په ډول مې د « پوشکين »، «لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندګلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندي کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفا وتو فرهنګونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځا نګړې او جلا مقولې اصطلاحا ت او فر هنګي احکا م لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او را ژباړلو په چاره کې ستونځې را منځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتو نی کېږي چې وا يي :«د شعر ژبا ړونکی خا ين دی.» ما د ژبا ړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځا نګړتيا او دقا فيو درعا يت لپا ره کله يو لفظ يا جمله په ژبا ړل شوي متن با ندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دتر جمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه را وستي دي تر څو اصلي متن بې در که نشي .

د پتو في له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جا م » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قا فيې او سندريز آهنګ اصا لت سا تل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنګ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

الکساندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکساندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میاشتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېدلی دی. خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته، په لېسه کې وواېه. له زده کړې وروسته دباندینیو چارو په وزارت کې په کار بوخت شو، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ. په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلان او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ. پوشکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نېږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکــــړه. پوشکین دخپلو څرگندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو.

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ. ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پوشکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پوشکین د پاڅون دمفکورو پلوی پاتي شو او په دې وخت کې یې داسي شعرونه ولیکل لکه « سایبېریا ته » چې په دې مجموعه کې چاپ شوی دی. له همدې کبله د روسیې دمرکزواک لرونکو، له ده څخه کرکه کوله، او دده په ښځه یې تو ولگاوه. ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظامي افسره چې د تزار په چوپړ کې و، په مخامخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو. دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه. پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی.

دپوشکین ستر آثار دادي:

په شعر کې د « یوگني اونیگین»منظوم ناول، « پولتاوا » ، «مسي

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور.

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غږ د ځناورو شي
يا چې د تــرم له خولې نه پورته يــوه خبـــره شي
کوم وخت چې له وريځو نه، د تالندې آواز شي خور
يا دغــونډۍ شا نه کومــه پيغله په سنــد رو شي
ته په تش ما حول کې بيا هغـه غبر ګـــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بېرتـه

ته په غـــبر د تالندې، بربښنـــا او د ځپــو خبر
ته په (ســويو ستړو) آوازونــو د شپنـــو خبر
ته هـــر چا او هـــر شي ته، دده دغږ ځواب وايې
ته د ټولـــو واړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبـــر
تا ته مګــر ځـــوک ستا د سندرو ځواب نه وايي
اې شـــاعره يو ستـــا د خبرو ځـــواب نـه وايي

انچار

د سوځوونکو شغلو دلا ندې
په يوه وچه لويه ببد يا کې
انچار ولاړ دی او پيره کاندي
يوا ځنی دی ټوله دنيا کې

دې تربيو د ښتو دی زېږولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بيا هرې ځانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ريښو کې

بيا چې ګرمي شي، دده له ښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه را ټه ځلېږي

که يوه ګر زانده وريځ پيدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو ځانګو نه، بيا جلا شي
د زهرو ځاځکي، په ريګ څڅېږي

۱ـ انچار: د زهرو ونه

شد يد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده يې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ يې راغله د خولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړ مخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښنو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بيا يې ملکو ته د ګاونډيانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

وريځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يوائحې ته يې ،په شنه آسمان کې خوځې
ا يکې يوائحې ته يې، چې غمجن سيوری کوې
يوائحې ته (په موږه) ، خوشحا له ورځ غموې

يوه شېبه مخ کې دې وه، مخه دهسک پو ښلې
او هيبتنا کې برېښنا ، ته وې پــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لا سونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

ګ... (۱)

هغه خوږه شپېه په یاد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

ډېر وخت دتا لطیف آواز راته
د نامېندۍ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصویر مې دې په خوب لیده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، یاغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تیاره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مینه
نه بل معبود ،اونه داوښکو اثر

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دویښېدو راغلی
بیا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بیا يې شول ورک شوي پیدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مینه
هم يې معبود، هم يې دمینې متا

سایبیریا ته

د سا یبر یا د ځمکې زړه کې
و ساتئ خپل ویاړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هیله چې خور ده د بد مرغیو
بیا به د ستاسي تیاره زندان ته
سترزیري خپور کړي د خوشحالیو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مینه دوستي به ستا سي مکان ته
له تیارو ورونو در ننه کیږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسیږي

مات به شي واړه دا ځنځیرونه
بندیخانې به ړنګې شي بېرته
وابه ورئ ورو کې هر کلیونه
وروڼه به در کړي توري په بیرته

د ژمي ماښام

آسمان تياره دی واورين توفان کې
په گردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ماشومانو په څېر ژړېږي

کله يو واري زوړ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پرديس ناڅاپه
کړکۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غريبه زړه جونگړه
سخته غمجنه ، زياته تياره ده
پرتا زما بډکۍ(۱) څه له
د کړکۍ مخ کې چوپيا خوره ده؟

يا د توفان کړيکجن آواز کې
يې سترې شوې ، ستومانه شوې
يا د سنيو د څرخ آواز کې
د خوب په ټال يې پرېشانه شوې

۱ ــ بډکۍ: د بډۍ اسم تصغير دی، له دې څخه دېو شکين مراد خپله دا يي ده چې دی يې له

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرابونه !!
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ما ته سندره د مرغه (۲) وايه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ما ته سندره د پېغلو وايه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تياره دی واورين توفان کې
په ګردلو کې واوري څر خېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شو مانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرابونه
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ يوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دايي به د پوشکين په ما شومتوب کې د هغه

دویده کولو لپاره ورته ویله .

اریون [۱]

مورږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو بادبان
نورو ګردو په یو آن
پارو ګان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پر سکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما نو ګانو اوربدلې
نا څاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
یوازې واچولم زۍ کې

۱ ـ اریون : دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ باندې حمله وکړه، یرغلګرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي . اریون اجازه وا خیسته چې ترمرګ دمخه خپله سند ره وو ایي . اریون سندره وویله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې وا خیست او د سمندرڅنډې ته یې ویوست . یو

شکین دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پېښــو با ندې لیکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولــــم تېرې تــــــرانې
د(رانېه) لمر وړانګو لاندې
دیوې لویې پر ښې وړاندې
وچـــــوم لندې چـــــامې

بندي

زه ترشايم د جالونو دلندې بنديخانې
تماشه کوم په بند کې ديوې ځوانې باښې
ارمانجن اشنا له ورايه رپوي خپل وزرونه
خوځوي ترکړکۍ لاندې ډک له وينو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې يې کوم شی(غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووايي چې: راشه والوزو لوېې فضا ته

موږ آزاد مرغان يو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تروږمځو غرښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دښنه بحر ناظران يو
هغه ځای ته چې يوازې زه او باد يې خاوندان يو

دواکخ[1] ترانه

ولي دخوښۍ آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرۍ سندرو پورته شئ !
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گیلاسونه خپل
تل د گیلا سونو ته
تیگو شرا بونو ته
وا چوئ گوتگۍ خپلې

را شئ گیلا سونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره !
هسي چې څرا غ سپېدو ته ژېړ ښکا ري
دغسي (غلط) او در وا غجن حکمت
لمر دا بدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بايلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر ، ترژمۍ دې ورکه شي!

۱ــ دلرغوني یو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښایي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کې
مګر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نور یې ولري هومره پا کۍ کې

د يادګار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وا ښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یاد ګاره
څلی زما دکار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندۍ
یو شاعر که پاتې وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لو یه روسیه به ګرده پیژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډېر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که توروي په ځان دواړه

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرما نتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسیې دادبیا تو تر ټولو لوړه روما نتیکه څېره ده . دې ستر ادبي نا بغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که چېرې ژوندی پاتي شوی وای خامخا به دیورپ په شاعرانو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و.

لرما نتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گا رد ته دا خل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې یې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکین د مر گ په منا سبت ولیکه او له همدې وخت څخه یې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژیم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعید شو . دی هم د پوشکین په شان په دوئل کې وږل شوی دی . دده په باره کې ویل شوي دي :«یو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې یې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصیدو کې « دیمون» او« مه څېرى» . په ناولونو کې د« پیړۍ قهرمان» او په منطومو ډرامو کې « مسکو».

بادبان

یوائحي یو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپینچک شاني ځلیږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې(خدازده) څه ترې پاته کیږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کږیږي
نه، نه ! په سمندر کې نیکمرغي نه لټوي
او نه له نیکمرغۍ نه چیرې تښتي یا پټیږي
تر سپین باد بان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه یې دلمر زرینې وړانګې یې خوریږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نیکمرغي موندله کیږي

دژوندجا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږه بې ځایه تودې اوښکې تویوو وربا ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
دمرګ شپېبه زموږ له سترګو پرده لرې کاندي
وابه خلي ټول هغه چې موږ ځانله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

کمر

طلايي وربځي د لـــو کمرې
په سينه باندې شپه کــږله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وربځـــه
په شنــه آسمان کې لاړله لري

په کمـــر پاتي يولوند اثر شو
يکي يوائحي هلتـــــه ولاړو
په يوه ژور فکـــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســر شو

وریځې

د اسمان وریځو تل پر د پسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

څوک شړي تا سي ؟ آیا تقدیر دی؟
یا پټ حسد دی، یا ښکاره کین دی؟
آیا د جرم دغه تأثیر دی ؟
یا د دوستانو تور او نا ورین دی ؟

نه هسې نه ده ، پتو (۱) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې یئ
نه مو وطن شته ، نــــــه تبعیدونه

۱ ــ پتیو یعنی پتیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته يې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووا يي چې دلته ځمکه او ما حول يو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوښ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــوبه کـبږه وږه زنګېږي
د سپینکۍ واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وینې چې لري په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمــــــره غمجنه او یوا ځي
د خـــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

. . . .

تش یو زه راځم پلو د لوېي لار ته
په غبار کې د برینه لار ځلیږي
چوپې دښتې غوږ نیولی خدای دربار ته
او یو ستـــــوری هغه بل سره غږیږي

د آسمان هر یو شی درونددی او متین دی
مځکه غلې ویده شوې شنه رڼا کې
مګر ولې زما زړه له غمو شین دی
ارماني یمه د کوم شي په سودا کې؟

د هیڅ شي منتظر نه یم له خپل ژونده
او نه کړم په هیڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم یوائې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مګر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپېږي
د ژوند واړه طاقتـــونه، قوتـــونه
او سینه کې مې سا ښکته پورته کېږي

چې کرۍ، شپه ورځ، د مینې په باره کې
ماته وواېي یو خوږ آواز سندرې
شنه څېړۍ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر راکوږ کړي راسره وکړي خبرې

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ـ ۱۸۴۹) د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲٦ کاله ژوندی پاتې کړی دی. پتوفي نه يوازې يو ستر شاعر بلکې د مجارستان يو ستر ملي اتل هم دی.

غروب

لمر لکه مړاوی گل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پاڼې تويېږي پسې
ددنيا گی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چو پېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنگهار
غوږ ته له لري رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

يا دونه :

د پوشکين او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را ديو د روسي ترجمان او سلاکار
« ايگور سوچنکو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ، که څه هم هغه اوس پور پرېکړې او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند تر پايه دهغه ددغه احسان منونکی يم.